

Ἱερώτατε Μητροπολίτα Ναυπάκτου καὶ Ἁγίου Βλασίου, ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητέ ἀδελφέ καὶ συλλειτουργέ τῆς ἡμῶν Μετριοτήτος κύριε Ἱερόθεε, χάρις εἴη τῇ ὑμετέρᾳ Ἱερότητι καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ.

Ὅλοθύμως εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν ἐπιστολὴν ὑμῶν, διὰ τῆς ὁποίας ἐκφράζετε τὴν βαθεῖαν λύπην ὑμῶν ἐπὶ τῇ προσφάτως ληφθείσῃ ὑπὸ τῶν ἐνταῦθα κρατικῶν ἀρχῶν ἀποφάσει μετατροπῆς τοῦ μουσείου τῆς Ἁγίας Σοφίας εἰς μουσουλμανικὸν τέμενος.

Ἡ χριστιανικὴ ναοδομία εἶναι ἀνυπέρβλητος θεολογικὴ γλῶσσα, ἡ ὁποία διὰ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς ἐμπνεύσεως ἐκφράζει ὀρθοτόμως τὴν πίστιν τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸν Τριαδικὸν Θεόν, εἰς τὴν πανσωστικὴν ἐνσάρκωσιν τοῦ Θεοῦ Λόγου καὶ εἰς τὴν ἐσχατολογικὴν πληρῶσιν καὶ τὴν πληρότητα τῆς Θείας Οἰκονομίας ἐν τῇ Βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.

Αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν ἐκπροσωπεῖ καὶ διακηρύττει μὲ μοναδικὸν τρόπον ὁ Ἱερός Ναός τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας. Οὐδεμία παρέμβασις εἰς τὸ οἰκοδόμημα δύναται νὰ ἐπικαλύψῃ, νὰ ἀλλοιώσῃ ἢ νὰ ἐξαφανίσῃ τὸ εὐάγγελον μῆνυμα καὶ τὴν ἀποστολὴν τοῦ Ναοῦ, περὶ τοῦ ὁποίου ἔχει σοφῶς λεχθῆ, ὅτι ἀποτελεῖ «τὴν ἀρχιτεκτονικὴν διατύπωσιν τοῦ δόγματος τῆς Χαλκηδόνος», ἡγουν τῆς πίστεως εἰς τὸ «αἰεὶ μυστήριον» τῆς Θεανθρωπινότητος, εἰς τὴν ἔνωσιν καὶ ἀλληλοπεριχώρησιν, ἐν τῷ ἐνὶ προσώπῳ τοῦ Θεοῦ Λόγου, τῆς θείας καὶ ἀνθρωπίνης φύσεως, «ἀσυγχύτως, ἀτρέπτως, ἀδιαιρέτως, ἀχωρίστως».

Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ, μόνον ἡ χρῆσις τοῦ ὑπερόχου τούτου ἱεροῦ οἰκοδομήματος ὡς χριστιανικοῦ ναοῦ ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν οὐσίαν του καὶ τὴν λυτρωτικὴν μαρτυρίαν του. Εἰς αὐτὸν τὸν πανίερον χῶρον, τὰ πάντα ὑμνοῦν τὸν Χριστόν, τὸν ἐνσαρκὸν Λόγον, τὸν ἐν ἀρχῇ καὶ τὸν ἐρχόμενον. Ἡ ἀλήθεια αὕτη, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὸν πυρῆνα τῆς χριστιανικῆς πίστεως εἰς τὸν ἐν Τριάδι Θεόν, ἀπορρίπτεται ἀπὸ τὸ Ἰσλάμ. Οἱ μουσουλμάνοι πιστοὶ προσηύχοντο μετὰ τὴν μετατροπὴν τῆς Ἁγίας Σοφίας εἰς τέμενος, ἐπὶ 481 ἔτη, ἐντὸς ἐνός χριστιανικοῦ ναοῦ, ἐν ἀτμοσφαίρᾳ χριστιανικῇ, γενικῶς καὶ ὄχι μόνον λόγῳ τῶν ἀγιογραφῶν, αἱ ὁποῖαι ἐπεκαλύφθησαν. Ἡ μόνη χρῆσις, ἡ ὁποία σέβεται καὶ ἀναδεικνύει τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν ἱεράν ἀποστολὴν τῆς Ἁγίας Σοφίας, εἶναι ἡ λειτουργία τῆς ὡς χριστιανικοῦ ναοῦ.

Ὁ ναός τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας ὡς ἀρχιτεκτονικὴ ἀποτύπωσις τῆς ἐν Χριστῷ ἀπολυτρώσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους καὶ συμπάσης τῆς κτίσεως ἀνήκει εἰς ὀλόκληρον τὴν ἀνθρωπότητα. Ἡ ἀναγνώρισις του ὡς μνημείου παγκοσμίου πολιτισμικῆς κληρονομίας ἐκφράζει ἐμμέσως καὶ αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν καὶ δὲν συνδέεται μόνον μὲ τὸ ἀπαράμιλλον μεγαλεῖον τοῦ ἀρχιτεκτονήματος, μὲ τὴν ἀγιογράφησιν καὶ τὸν διάκοσμόν του.

Μέ αὐτάς τάς σκέψεις, εὐχαριστοῦμεν ὑμῖν ἅπαξ ἔτι διὰ τήν πηγαίαν καί
εὐλικρινῆ ἔκφρασιν τῆς ὑμετέρας ἀγάπης καί τῆς ὑποστηρίξεως πρὸς τό Οἰκου-
μενικόν Πατριαρχεῖον, εἰς τήν ζωήν καί τήν καλήν μαρτυρίαν τοῦ ὁποίου, πάντο-
τε ἐν ἀταλαντεύτῳ πιστότητι πρὸς τάς ἀποστολικὰς παραδόσεις καί ἐν ἀκαμάτῳ
μερίμνῃ διὰ τόν ἐκάστοτε σύγχρονον ἄνθρωπον, εἶναι παρόν τό πνεῦμα τῆς
Ἀγίας Σοφίας.

Ἐπί δέ τούτοις, ἐπικαλούμεθα ἐφ' ὑμᾶς τήν χάριν καί τό ἄπειρον ἔλεος τοῦ
Θεοῦ.

βκ' Αὐγούστου κζ'

Ἐπισημασθέντες
ἡμεῖς ἀγαπῶντες ἐν χειρὶ ἀδελφῶν